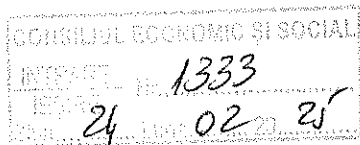

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

I. CONSIDERAȚII GENERALE

Curtea Constituțională a României, prin Hotărârea 32/6 decembrie 2024 a anulat alegerile prezidențiale înaintea turul 2 și a dispus reluarea procesului electoral în integralitate. Prin această măsură s-a extins mandatul președintelui în funcție până la desfășurarea noilor alegeri și validarea mandatului unui nou președinte. Hotărârea Curții a adâncit faliile din societate, a condus la mitinguri de protest de amploare, iar starea de incertitudine politică a avut un impact imediat în mediul economic, ratingul de țară al României fiind corectat negativ de două agenții internaționale.

Situația inedită a revelat și lacune legislative întrucât procedura de alegere a Președintelui României nu conține prevederi exprese cu privire la reluarea procesului electoral în integralitate. De altfel, textul actual al Legii 370/2004 pentru alegerea Președintelui României se bazează exclusiv pe ipoteza unor alegeri organizate la sfârșit de an, în timpul desfășurării acestora putându-se repeta, eventual, primul sau al doilea tur de scrutin, în cazul constatării unor fraude de natură să modifice ordinea candidaților. De aceea, este necesară o intervenție legislativă care să coreleze textul legii atât cu alte legi electorale, cât și cu necesitatea de a gestiona eficient o situație concretă și neprevăzută.

II. CUPRINSUL MOTIVĂRII

Motivul emiterii actului normativ

Cu ocazia alegerilor din 24 noiembrie 2024 am putut constata limitele reglementărilor care privesc alegerea președintelui și asigurarea continuității funcției. Astfel, alegerile fiind anulate, timpul rămas până la expirarea mandatului președintelui în funcție a fost insuficient pentru organizarea de noi alegeri în condițiile necesității asigurării de suficiente garanții privind corectitudinea acestora. Drept consecință, președintele în exercițiu a rămas în funcție, cu puteri depline, peste limita constituțională a mandatului curent și peste limita constituțională a timpului pe care un cetățean poate exercita funcția de Președinte – două mandate a câte 5 ani fiecare.

Având în vedere că acest incident poate avea consecințe grave asupra democrației în România, forțând instituțiile să adopte soluții care nu au un fundament solid în textul Constituției sau în alte norme din legislația română, credem că este util să creăm un cadru în care ajungerea la o astfel de situație să fie cât mai puțin probabilă.

În același timp, președintele rămas în funcție peste limitele constituționale are o legitimitate limitată și ca urmare continuitatea funcției este afectată. Astfel, interesele României sunt afectate, întrucât, la nivel internațional, nu mai există un partener credibil de dialog pentru omologi, câtă vreme mandatul președintelui în funcție încetează iar un nou președinte nu este încă ales.

În hotărârea sa de anulare a alegerilor, Curtea Constituțională se bazează pe dispozițiile art. 146, lit. f), care stabilește că este o atribuție a Curții să vegheze la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului. Aceste prevederi se regăsesc și în textul art. 3 din Legea 370/2004 pentru alegerea Președintelui României.

Întrucât Legea 370/2004 prevede, la art. 5, doar că "alegerile au loc cu cel mult 3 luni anterioare lunii în care ajunge la termen mandatul de președinte", odată cu depășirea celor 5 ani de mandat, organizatorul scrutinului, Guvernul, nu mai este legat practic de niciun termen pentru reluarea procesului electoral.

Hotărârea CCR urmează unei solicitări de renumărare a voturilor din turul I, care nu a avut un rezultat de natură să modifice ordinea candidaților. Este de remarcat că, în cazul în care s-ar fi constatat o fraudă, Curtea ar fi putut anula turul de scrutin în baza art. 52 din Legea 370/2024, caz în care dispunea automat și repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor. Chiar și în această situație, raportat la timpul care a fost necesar pentru renumărarea voturilor de către birourile electorale, anularea turului I de scrutin, de pe 24 noiembrie, s-ar fi produs cel mai devreme pe 2 decembrie iar repetarea acestuia ar fi avut loc pe 14 decembrie, cu un tur 2 pe 28 decembrie (după două săptămâni).

Din succesiunea cronologică a momentelor care au dus la anularea întregului proces electoral apar evidente două insuficiențe în Legea 370/2004 pentru alegerea Președintelui României:

a) organizarea alegerilor la o dată prea apropiată de termenul la care expiră mandatul președintelui în funcție conduce la depășirea acestuia în cazul în care se dispune repetarea unui tur de scrutin în temeiul art. 52 din Legea 370/2024;

b) reluarea întregului proces electoral, așa cum a dispus Curtea Constituțională, în temeiul art. 146, lit. f), din Constituție, nu doar că va conduce la depășirea mandatului de 5 ani al președintelui în funcție, ci lasă chiar în suspensie, fără a impune obligația vreunui termen, organizarea de noi alegeri.

Astfel legea prevede un termen de organizare "cu cel mult 3 luni anterioare lunii în care ajunge la termen mandatul de președinte", din rațiuni evidente de a nu știrbi din reprezentativitatea președintelui în funcție prin alegerea unui alt președinte prea devreme, dar nu

are prevederi care să evite pierderea netă a reprezentativității prin expirarea de facto a mandatului, alegerile putând fi, teoretic, organizate inclusiv în ziua în care expiră mandatul acestuia. Devine imperativă corectarea textului de lege și introducerea unui perioade minime între data alegerilor și data la care ajunge la termen mandatul de președinte, pentru a prevedea repetarea alegerilor în condițiile art. 52. Pe de altă parte, în cazul în care se dispune reluarea întregului proces electoral, este necesar ca legea să prevadă un termen până la care Guvernul să aibă obligația de a organiza.

Totodată, constatăm că după anularea alegerilor în 2024, de către CCR, Guvernul a stabilit zilele de 4 și 18 mai 2025 pentru tururile 1 și 2 ale alegerilor prezidențiale. Întrucât textul actual al legii prezuma organizarea alegerilor în noiembrie sau decembrie, se naște o neconcordanță în ce privește cetățenii care doresc să își exercite dreptul de vot în străinătate și care, de lege lata, se pot înscrie în Registrul Electoral ca alegători în străinătate, începând cu data de 1 aprilie. Evident, acest termen ar trebui mai degrabă corelat, la rândul său, cu data “sigură” la care ajunge la termen mandatul de președinte.

Legea 370/2004 pentru alegerea Președintelui României reclamă, de asemenea, două intervenții de punere în acord cu Constituția și cu alte prevederi electorale similare. Prin decizia Curții Constituționale nr. 418/2020, se constata neconstituționalitatea definirii partidului parlamentar raportat la existența unui grup parlamentar al acestuia, aceeași definiție apărând și în Legea 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente. În Legea 208/2015, ea a fost deja corectată, ținând seama de observația Curții că existența unui grup parlamentar propriu a unui partid este opțiunea acestuia. Am preluat definirea partidelor parlamentare din Legea 208/2015, act normativ cu care am corelat și numărul de susținători necesari pentru a depune candidatura la președinția României, 0,5% din numărul alegătorilor înscriși în Registrul Electoral la nivel național.

Impactul propunerii legislative

Impactul social al inițiativei este unul de asigurare a dreptului de a alege și de a fi ales de într-o manieră corectă, predictibilă și ușor de înțeles, care ia în considerare și situațiile în care scrutinul electoral este anulat total sau parțial.

Având în vedere frământările din societate, retrogradarea ratingului de țară în urma anulării alegerilor prezidențiale din 2024, propunerea legislativă are un impact economic pozitiv, indirect, prin anticiparea unor situații în care, așa cum se întâmplă acum, cetățenii și mediul de afaceri constată că legea actuală nu oferă un orizont de timp pentru rezolvare.

Propunerea legislativă nu are impact financiar, nu are impact asupra mediului juridic și nu reclamă măsuri suplimentare de implementare la nivelul administrației publice centrale.

III. SOLUȚIA LEGISLATIVĂ

Se are în vedere modificarea mai multor articole din Legea 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, astfel:

La art. 2, alin (1), lit. e) textul legii este pus în acord cu decizia Curții Constituționale nr. 418/2020 prin care se constata neconstituționalitatea defnirii partidelor parlamentare prin aceea că sunt organizate în grup parlamentar. Definiția propusă preia întocmai textul articolului 118¹, introdus în urma aceleiași decizii a CCR, din Legea 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente. Se asigură astfel o interpretare uniformă a definiției partidului parlamentar

La art. 4, alin (2), precum și la art. 27, alin (2), prin raportare la același act normativ, Legea 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, se stabilește numărul susținătorilor necesari pentru depunerea candidaturii la alegerile prezidențiale la 0,5% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral la nivel național.

La art. 5, alin. (1) se modifică în sensul introducerii unei perioade minime între data alegerilor și data de expirare a mandatului președintelui în funcție.

La art. 5, alin. (2) se modifică pentru a cuprinde și situația în care procesul electoral se reia în întregime, în sensul introducerii unei obligații pentru Guvern de a anunța în termen de 10 zile data noilor alegeri.

La art. 8, alin. (1) se modifică pentru a permite alegătorilor care doresc să voteze în străinătate să se înscrie cu această calitate în Registrul Electoral, ținând seama că alegerile pot avea loc la orice dată calendaristică.

IV. CONCLUZII

Propunerea legislativă ține cont de concretizarea posibilităților de anulare a alegerilor, cum s-a întâmplat în decembrie 2024, și de repetare a unui tur de scrutin, și introduce în procedura alegerii președintelui o raportare uniformă la data la care mandatul acestuia ajunge la termen.

Inițiativa anticipează situațiile în care, în urma anulării sau repetării alegerilor, președintele în funcție ar resimți o pierdere a reprezentativității prin prelungirea mandatului dincolo de data la care acesta ajunge la termen. Se evită astfel o perioadă de neliniște socială indusă de precaritatea normei.

Totodată, se are în vedere punerea în acord a Legii 370/2004 pentru alegerea Președintelui României cu decizii ale Curții Constituționale și cu realitatea organizării alegerilor în altă perioadă decât sfârșitul de an, cum rezultă din unele termene fixe din legea în vigoare.

În considerarea tuturor aspectelor menționate, vă supunem spre dezbateră și adoptare prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Deputat ~~Alin-Bogdan~~ **STOICA**

Deputată ~~Oana-Silvia~~ **ȚOPU**

Deputat ~~Alexandru-Paul~~ **DIMITRIU**

Lista susținătorilor propunerii legislative

**Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea
Președintelui României.**

Nr.	DEPUTAT/SENATOR	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ
1	CYNTHIA PALM	USR	
2.	SPĂTARU SIMONA	USR	
3	CRISTIAN BRIAN	USR	
4	TANASĂ ȘTEFAN	USR	
5	ȘENDROIU VLAD	USR	
6	COLIBAN ALLEN	USR	
7	PARISCHIVESCU Oniclin - Pomuluz	USR	
8	ATANASIU CORINTA	USR	
9	BULAI IULIAN	USR	
10	ECHERT ADRIAN	USR	
11	ARIAN WIENER	USR	
12	MORUSSI GEORGE	USR	
13	Buleacă Moros Felix	USR	
14	BIGNANI CIPRIAN	USR	
15.	Rodeanu Bogdan	USR	

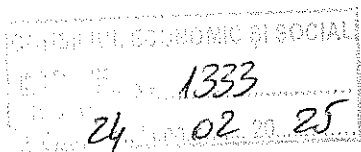

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

Lege pentru modificarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

“e) partide politice parlamentare - partidele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care, la ultimele alegeri pentru Senat și Camera Deputaților, au întrunit, individual sau într-o alianță, pragul electoral și au obținut mandate de deputat sau de senator sau care nu au participat la ultimele alegeri parlamentare, dar la data declanșării calendarului electoral pentru alegerile parlamentare au ca membri 7 senatori sau 10 deputați;”

2. La articolul 4, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

“(2) Candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 0,5% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral la nivel național. Un alegător poate susține mai mulți candidați.”

3. La articolul 5, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

“(1) Ziua alegerilor este duminica. Alegerile au loc cu cel mult 100 de zile anterioare lunii în care ajunge la termen mandatul de președinte și cu cel puțin 75 de zile înainte de ziua

expirării mandatului președintelui în funcție. Cu cel puțin 75 de zile înainte de ziua votării, Guvernul stabilește data alegerilor prin hotărâre.

(2) În situațiile prevăzute la art. 97 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și în orice situație în care se impune reluarea procesului electoral pentru alegerea Președintelui României, data alegerilor va fi stabilită prin hotărâre și adusă la cunoștința publică de Guvern în cel mult 10 de zile de la data la care a intervenit vacanța funcției sau situația care a determinat reluarea procesului electoral pentru alegerea Președintelui României.”

4. La articolul 8, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

“(1) Începând cu 180 de zile anterior datei la care expiră mandatul președintelui în funcție și până la data expirării a cel mult 15 zile de la data începerii perioadei electorale, alegătorul, care dorește să voteze în străinătate la alegerile pentru Președintele României, se poate înregistra în Registrul electoral ca alegător în străinătate, prin intermediul unui formular on-line, aflat pe site-ul Autorității Electorale Permanente, în care va înscrie numele, prenumele, codul numeric personal, localitatea și statul unde optează să voteze, la care anexează copia scanată sau fotografia actului de identitate.”

5. La articolul 27 alineatul (2), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

“c) sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, declarația de interese, de o declarație pe propria răspundere a candidatului în sensul că a avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, precum și de lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 0,5% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral la nivel național.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
Ciprian-Constantin ȘERBAN

PREȘEDINTELE SENATULUI
Ilie BOLOJAN